

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

Percepcija rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas* od strane građana

Izveštaj pripremio: Centar za slobodne izbore i demokratiju, Beograd

Septembar 2017. godine

„Jačanje odgovornosti izabраниh predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

Sadržaj:

1. Uvodne napomene	3
2. Metodološke napomene	4
3. PREPOZNATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE VRBAS	6
4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE VRBAS.....	10
5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE.....	12
6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA.....	16

1. Uvodne napomene

Istraživanje javnog mnjenja o percepciji rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas* od strane samih građana koji žive u ovoj opštini sprovedeno je u okviru projekta „Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“. Projekat je započet u aprilu 2015. godine uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Jedan od ciljeva projekta jeste i osnaživanje veze između građana i njihovih izabranih predstavnika kroz organizaciju različitih javnih događaja, radionice sa narodnim poslanicima i predstavnicima udruženja građana, radionice sa lokalnim odbornicima, ali i kroz otvaranje 12 poslaničkih kancelarija širom Srbije. Kancelarije su otvorene u sledećim opštinama/gradovima: Užice, Stara Pazova, Savski venac, Valjevo, Zrenjanin, Kragujevac, Vrbas, Svilajnac, Trstenik, Bujanovac, Rakovica i Šabac.

Ciljevi ovog istraživanja su:

- utvrđivanje u kojoj meri su građani upoznati sa postojanjem i radom Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas;
- utvrđivanje razloga zašto neki građani nisu čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas;
- merenje percepcije odnosa i komunikacije između građana i izabranih predstavnika (poslanika, lokalnih odbornika);
- utvrđivanje načina na koji se može poboljšati rad Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas i komunikacija između građana i izabranih predstavnika.

2. Metodološke napomene

Istraživanje realizovali	Centar za slobodne izbore i demokratiju uz podršku USAID-a
Terenski rad	Istraživanje realizovano u periodu između 09. i 19. septembra 2017. godine
Tip i veličina uzorka	Slučajni, reprezentativni uzorak od 300 punoletnih građana opštine Vrbas
Okvir uzorka	Teritorija biračkog mesta kao najpouzdanija registarska jedinica
Odabir domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – u okviru biračkog mesta, svaka druga kućna adresa od početne tačke
Odabir ispitanika u okviru domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – izbor ispitanika metodom prvog rođendana u odnosu na dan anketiranja
Istraživačka tehnika	Licem u lice u okviru domaćinstva
Istraživački instrument	Upitnik

Istraživanje javnog mnjenja, koje su realizovali CeSID i USAID, sprovedeno je u periodu između 09. i 19. septembra 2017. godine na teritoriji opštine Vrbas. Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 300 punoletnih građana.

Kao istraživački instrument je korišćen upitnik.

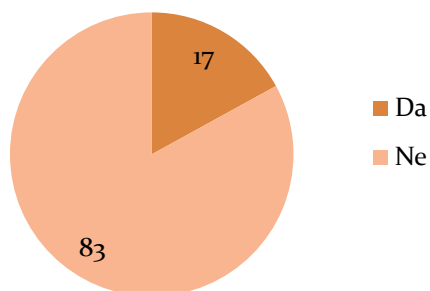
Intervjuisanje građana je sprovedeno tehnikom „licem u lice“, direktnim kontaktom sa ispitanikom. Prilikom obuke anketara, instruktori su insistirali na sprovođenju i poštovanju dva veoma važna pravila koja, osim samog uzorka, značajno utiču na reprezentativnost istraživanja – poštovanje koraka i pravilo prvog rođendana.

Poštovanjem koraka se obezbeđuje da anketar sveobuhvatno pokrije kompletan istraživački punkt, dok se pravilom prvog rođendana isključuje mogućnost da na upitnik odgovaraju samo oni građani koji prvi otvore vrata domaćinstva anketaru.

Od anketara se zahtevalo da u domaćinstvu anketira osobu stariju od 18 godina kojoj je prvoj rođendan u odnosu na dan posete. Tako je obezbeđena polna, obrazovna i starosna reprezentativnost ispitanika.

3. PREPOZNTALJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE VRBAS

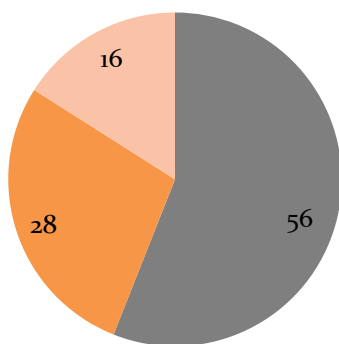
Grafikon 1. Da li znate da u Vašem gradu postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas nije dovoljno prepoznata u svojoj opštini, no u poređenju sa ostalim opštinama/gradovima, rezultati nisu među najgorima. Naime, 17% građana zna da u njihovoj opštini postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima.

Među ispitanicima koji su čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima preovlađuju muški ispitanici, kao i ispitanici srpske i hrvatske nacionalnosti.

Grafikon 2. Ukoliko niste čuli za Kancelariju, šta je po Vašem mišljenju, razlog zbog čega niste upoznati sa postojanjem ove institucije u Vašem gradu?, u %

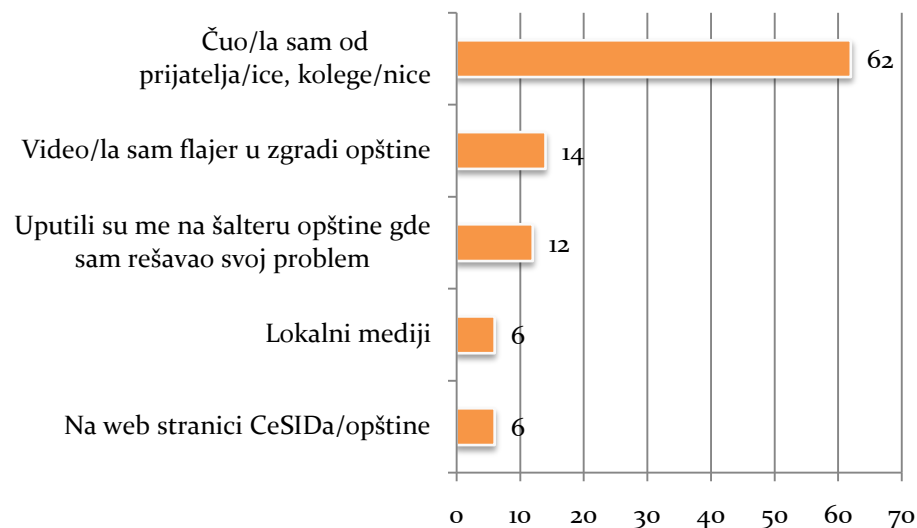
Među onim građanima Vrbasa koji nisu upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije, a kojih ima 83%, kao ključni razlog se izdvaja sama nezainteresovanost i apatija građana.

Naime, preko polovine ne zna uopšte da odgovori na ovo pitanje a još 28% kaže da nisu čuli za postojanje Kancelarije jer ih to i ne zanima. Da bi volelo da zna ali nisu nigde naišli na tu informaciju, reklo nam je 16% ispitanih građana.

■ Ne zna ■ Ne interesuje me ■ Voleo bih da znam ali nisam nigde naišao na tu informaciju

GRAĐANI KOJI SU ČULI ZA KANCELARIJU ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA

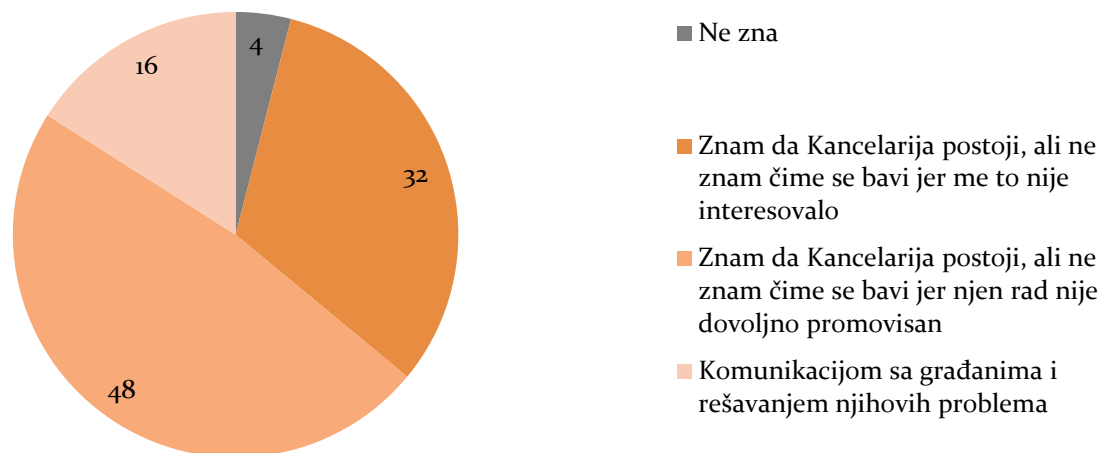
Grafikon 3. Molimo Vas da nam kažete kako ste čuli za Kancelariju?, u %

Osnovni način na koji su građani Vrbasa upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije jeste neformalnim putem, odnosno preko prijatelja i kolega. Tako je natpolovična većina građana (62%) ispitanika za Kancelariju čula ovim kanalom. Na drugom mestu nalazi to da su građani videli flajer u zgradi opštine (14%), a na trećem se nalazi upućivanje na Kancelariju na šalteru opštine gde su građani prvobitno pokušali da reše svoj problem (12%). Na ovaj način za Kancelariju je čulo zbirno 26% ispitanika.

Mediji su bili izvor informisanja za 6% ispitanih građana, a isto toliko građana je za postojanje Kancelarije čulo preko web stranice CeSID-a/opštine.

Grafikon 4. Kako vi vidite Kancelariju, šta ona radi i čime se bavi?, u %

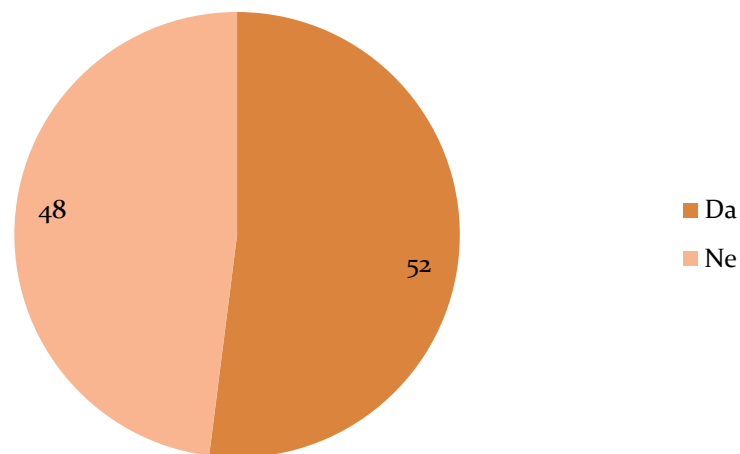

Najveći broj građana koji su čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas zapravo nije sigurno čime se tačno Kancelarija bavi. Ovo nam je odgovorilo oko polovine ispitanih građana koji su čuli za Kancelariju (48%) a ujedno smatraju da je uzrok njihovog neznanja u nedovoljnoj promovisanosti Kancelarije.

Oko trećine ispitanika (32%) kaže da je čulo za Kancelariju ali ih ne zanima čime se ona bavi.

Konačno, 16% građana zna da se Kancelarija bavi komunikacijom sa građanima i rešavanjem njihovih problema.

Grafikon 5. Da li znate da preko Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima možete da se obratite narodnom poslaniku lično?, u %

Ipak, kada smo građanima Vrbasa postavili pitanje da li znaju da preko Kancelarije mogu stupiti u direktni kontakt sa narodnim poslanicima iz njihove opštine, dobili smo podatak da preko polovine ispitanika (52%) zna da preko Kancelarije može stupiti u kontakt sa narodnim poslanicima. Ovo je pozitivan nalaz.

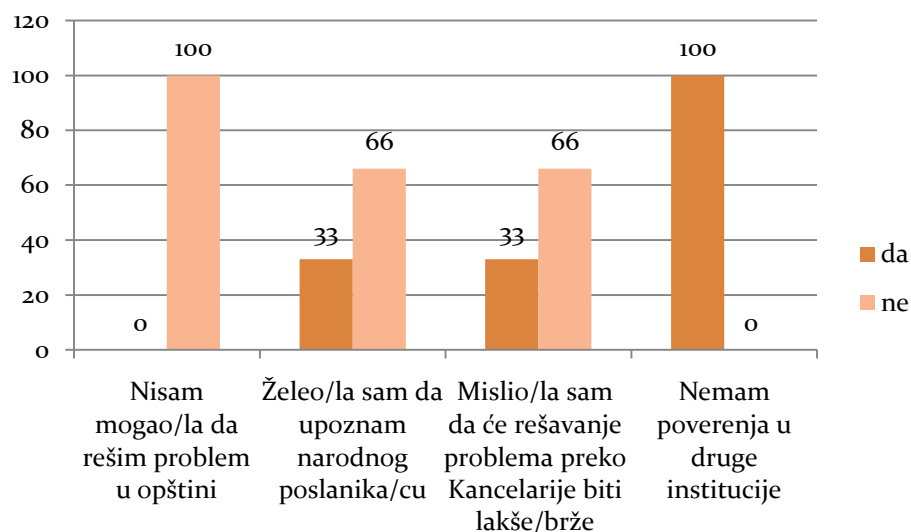
Sa druge strane, nešto je manji udeo tačnije 48% je onih koji su rekli da ne znaju da Kancelarija predstavlja neku vrstu kontakta između građana i njihovih izabраниh predstavnika i da se preko nje mogu obratiti narodnom poslaniku lično.

4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE VRBAS

Iako gotovo svaki šesti građanin Vrbasa zna da u njihovoj opštini postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, samo 6% ispitanika se odlučilo da poseti ovu instituciju. Od toga je većina ispitanika Kancelariju posetila samo jednom.

Među ispitanicima koji su bili u našem uzorku a koji su posetili Kancelariju, nalazi se samo jedan ispitanik koji je stupio u kontakt sa narodnim poslanikom. Takođe, trećini ispitanika problem nije rešen dok je preostale dve trećine uspešno rešilo svoj problem.

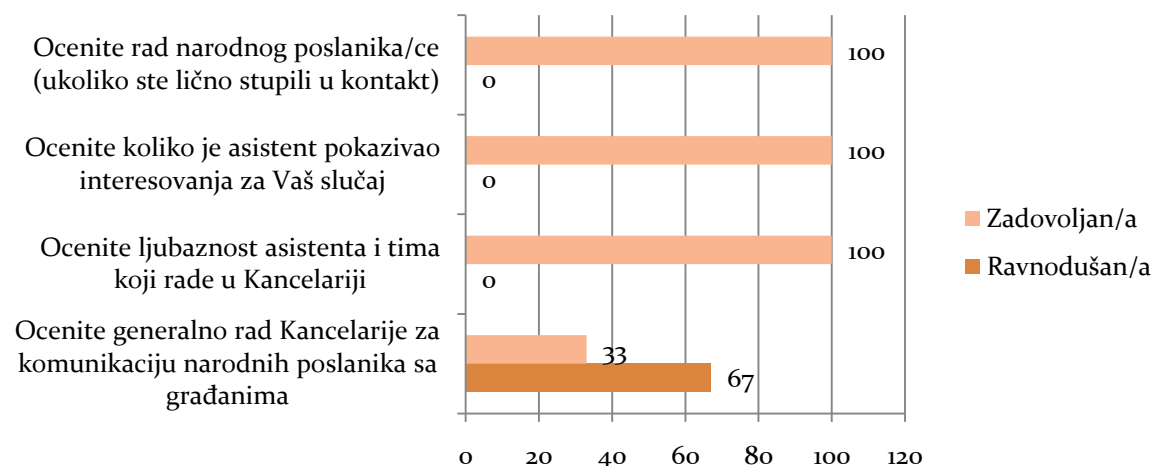
Grafikon 6. Zbog čega ste odlučili da se obratite Kancelariji za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima? u %

Kao ubedljivo najvažniji razlog zbog kojih su građani odlazili u Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, javlja se pre svega to što građani nemaju poverenja u druge institucije. Svi građani koji su posetili kancelariju naveli su da je ovo jedan od razloga.

Ostali razlozi su u tome da su želeli da upoznaju narodnog poslanika/cu ili su mislili da će rešavanje problema preko Kancelarije biti brže i lakše.

Grafikon 7. Kako biste ocenili sledeće elemente rada i funkcionisanja Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima? u %

Građani Vrbasa, oni koji su posetili poslaničku kancelariju u svojoj opštini, iskazali su zadovoljstvo radom asistenta i narodnih poslanika u njoj.

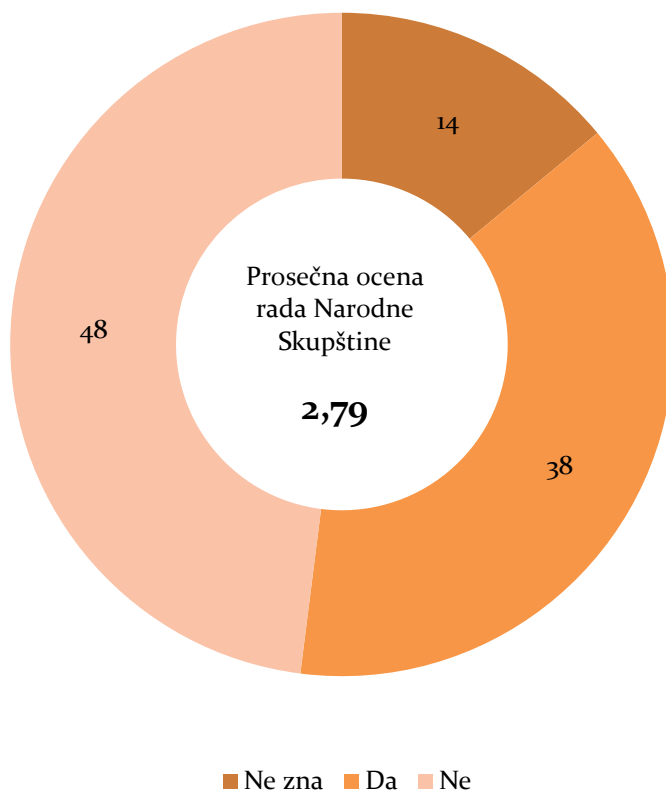
Svi građani koji su posetili Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Vrbas u manjoj ili većoj meri su zadovoljni radom narodnog poslanika/ce, radom asistenata – kako zainteresovanošću za slučaj tako i ljubaznošću asistenta.

Ukoliko je reč generalno o radu Kancelarije, trećina građana je ravnodušna dok su ostali zadovoljni.

No, bitno je primetiti da ni po jednom parametru nije bilo ispitanika koji su ikazivali nezadovoljstvo.

5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE

Grafikon 8. Ocena rada Narodne skupštine i nivo poverenje u instituciju

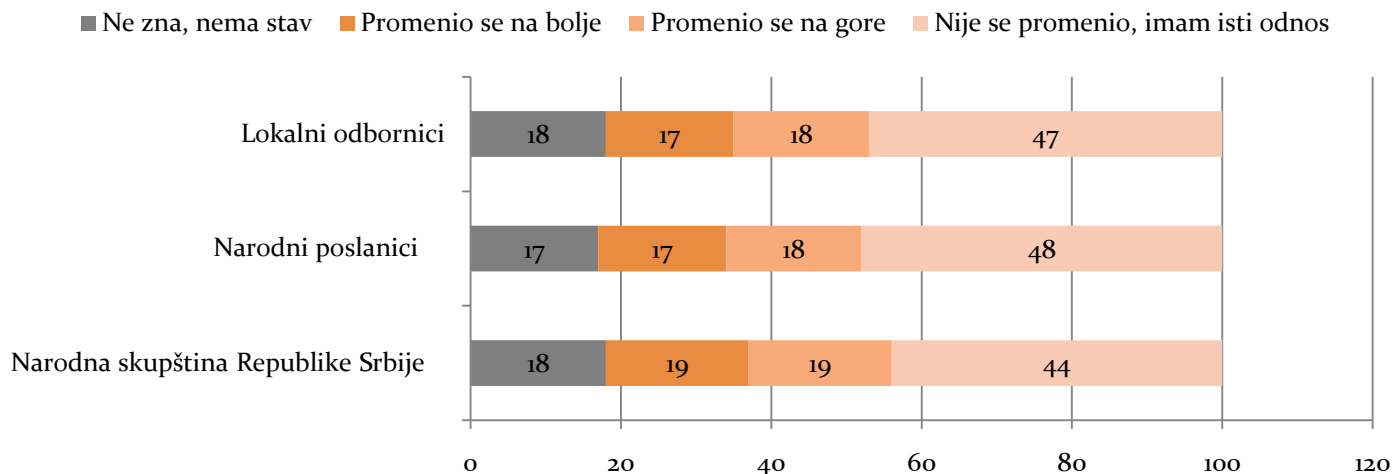

Rad Narodne skupštine od strane građana Vrbasa je ocenjen srednjom ocenom dobar 2,79 (školske ocene od 1 do 5). Ova ocena je, uzimajući u obzir ostala javnomnjenjska istraživanja, prosečna, što znači da građani opštine Vrbas uglavnom dele mišljenje sa ostatkom građana Srbije.

Poverenje u rad najvišeg zakonodavnog tela u Srbiji pokazuje nešto preko trećine ispitanika (38%), dok nepoverenje iskazuje gotovo polovina ispitanih građana (48%).

Takođe, 14% ispitanih građana opštine Vrbas nije moglo da se opredeli u ovom pitanju.

Grafikon 9. Da li se u poslednje dve godine promenio Vaš odnos prema...

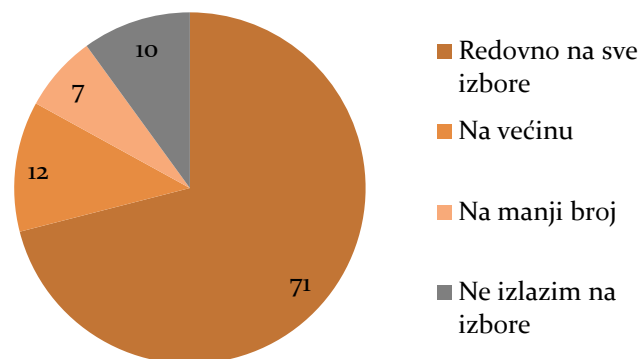
Građane Vrbasa smo pitali da li se njihov odnos prema predstavničkim telima i njihovim izabranim predstavnicima promenio u poslednje dve godine.

Kod najvećeg broj ispitanika ovaj odnos se nije promenio uopšte – ni na bolje ni na gore. Tako nam je ovo reklo 47% ispitanika u slučaju odnosa prema lokalnim odbornicima, 48% u slučaju u odnosu prema narodnim poslanicima odnosno 44% u slučaju odnosa prema Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Među opredeljenim građanima, mišljenja su podeljena odnosno identičan je broj onih kojima se odnos prema instituciji NSRS i izabranim predstavnicima građana kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou, poboljšao kao i onih koji su promenili svoje mišljenje na gore.

Tako 19% ispitanika je promenilo svoj odnos na bolje u pogledu NSRS ali isto toliko i na gore, po 17% je promenilo svoj odnos na bolje kada su u pitanju izabrani predstavnici građana a 18% na gore.

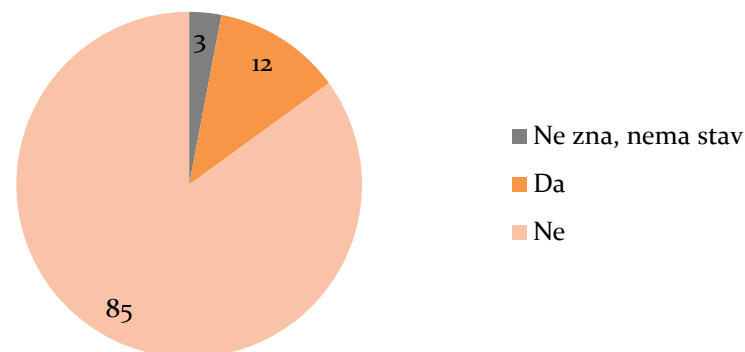
Grafikon 10. Učestalost izlaženja na izbore

Jedini izuzetak od inače niskog stepena građanskog aktivizma u Srbiji predstavlja izborna izlaznost koja je, uzevši u obzir nezainteresovanost građana za aktivniju ulogu u odlučivanju, prilično velika.

Tako svaki deseti građanin Vrbasa kaže da uopšte ne izlazi na izbore, dok preostalih 90% manje ili više redovno izlazi na izbore. Od toga, čak 71% izlazi redovno na sve izbore a još 12% na većinu.

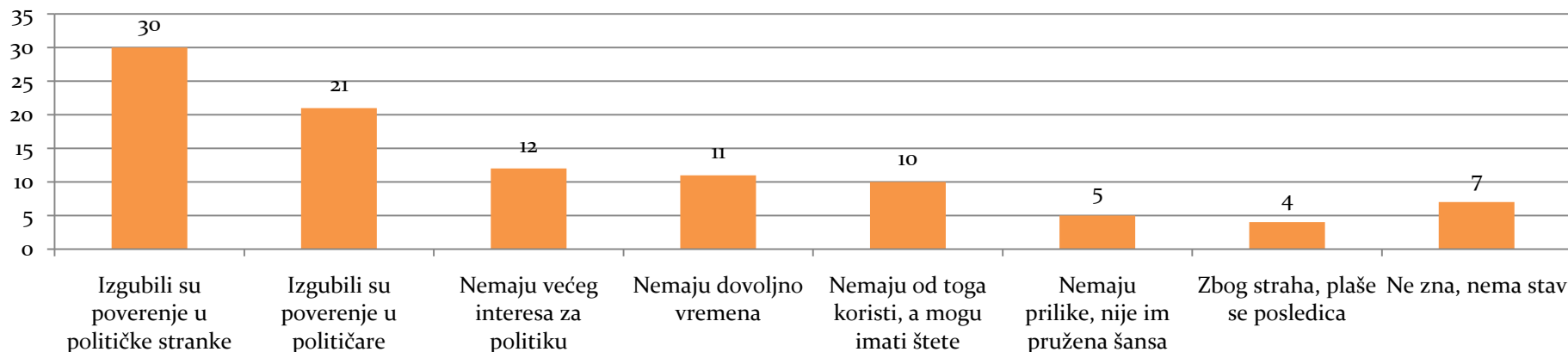
Grafikon 11. Učešće u inicijativi za rešavanje problema lokalne zajednice

Sa druge strane, kada je u pitanju pokretanje inicijativa ili učešće u inicijativama za rešavanje problema lokalne zajednice, 12% građana Vrbasa je bilo deo sličnih aktivnosti u prethodnom periodu. Iako je ovaj broj i dalje mali, ovo je jedan od boljih rezultata na koje smo nailazili u istraživanjima javnog mnjenja i pozitivan je.

Ipak, i dalje 85% ispitanika priznaje da nije učestvovalo u aktivnostima koje se odnose na rešavanje problema lokalne zajednice u kojoj žive.

Grafikon 12. Razlozi zbog kojih se građani ne angažuju u političkom životu, u %

Građani opštine Vrbas potvrđuju da izlazak na izbore ne podrazumeva istovremeno spremnost na politički angažman. Ključni razlozi zbog kojih 85% ispitanika nije spremno da se aktivnije uključi u inicijative koje bi dovele do promena na lokalnom nivou su pre svega gubitak poverenja u političare i političke stranke. Tako ova dva razloga zbirno navodi čak polovina ispitanika (51%).

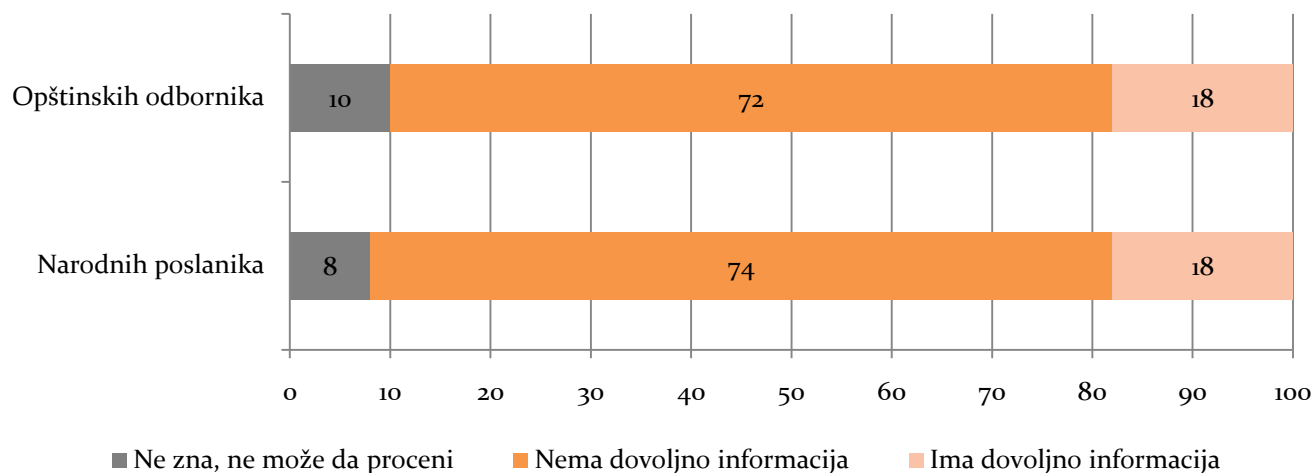
Za svakog jedenaestog građanina razlog je u nedostatku većeg interesovanja za politiku ili nedostatak vremena, a svaki deseti kaže da od toga ne vidi nikakvu korist a može imati štete.

Svaki dvadeseti građanin kaže nema priliku i da mu nije pružena šansa, a još 4% da se plaše posledica političkog angažmana.

Najzad, 7% građana nije moglo da odgovori na ovo pitanje.

6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA

Grafikon 13. Generalno posmatrano, da li smatrate da imate dovoljno informacija o radu narodnih poslanika i odbornika? u %

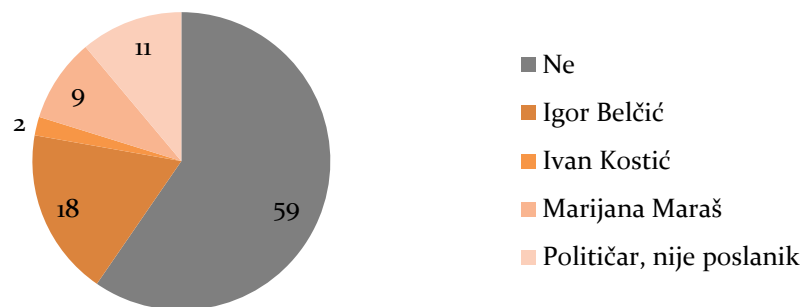
Kao zabrinjavajući nalaz nalazi se podatak da preko 70% građana opštine Vrbas nema dovoljno informacija o radu svojih izabраних predstavnika kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou.

Tako 72% ispitanika kaže da nema dovoljno informacija o radu svojih opštinskih odbornika, odnosno 74% kada je u pitanju rad narodnih poslanika.

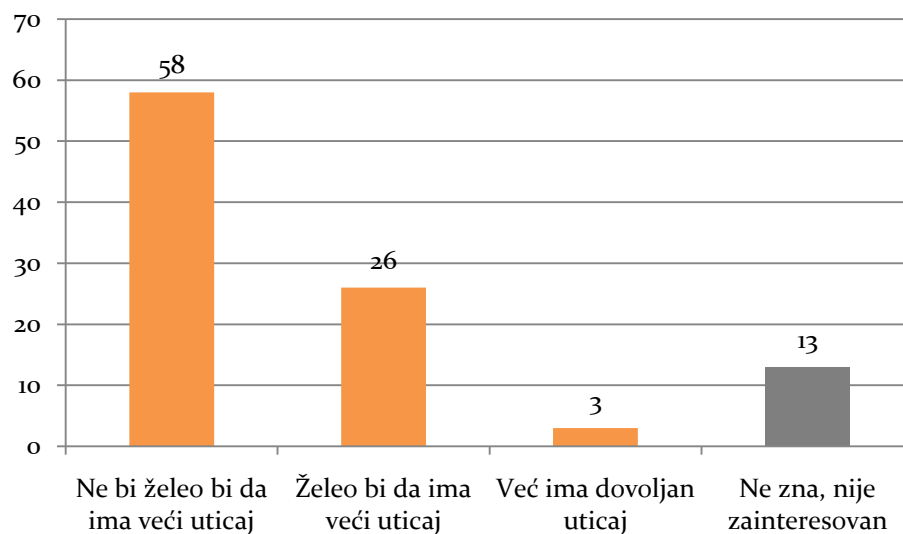
Sa druge strane, po 18% građana Vrbasa smatra suprotno – da imaju dovoljno informacija o radu kako narodnih poslanika tako i lokalnih odbornika.

Svaki deseti odnosno deveti ispitanik ne može da proceni i da odgovor na ovo pitanje.

Grafikon 14. Da li znate nekog poslanika koji dolazi iz Vaše opštine?, u%

Grafikon 15. Da li biste Vi lično želeli da imate veći uticaj na rad predstavnika građana?

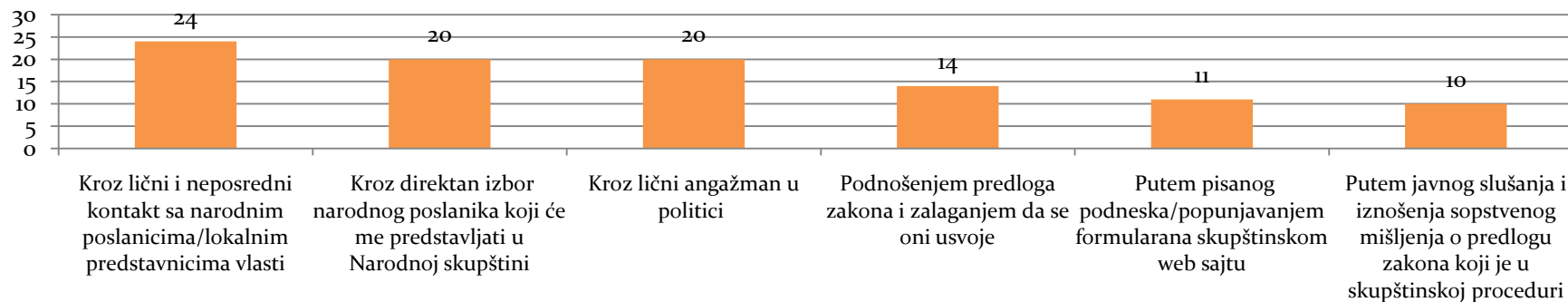
Potvrdu prethodne tvrdnje, da građani nisu u dovoljnoj meri upoznati sa radom svojih izabranih predstavnika, daje nam nalaz prema kome natpolovična većina građana (59%) građana opštine Vrbas ne zna da navede ime narodnog poslanika koji dolazi iz njihove opštine/regiona. Ipak, zbirno 29% građana je navelo jednog od poslanika (18% je navelo Igora Belčića, 9% Marijanu Maraš, a 2% Ivana Kostića).

Neprepoznavanje izabranih predstavnika je direktna posledica nezainteresovanosti građana za političke prilike i nepostojanje želje da se sopstvenim delovanjem ostvari veći uticaj na odluke poslanika ili odbornika.

Tako natpolovična većina ispitanika (58%) nema želju da ima veći uticaj na rad narodnih predstavnika. Veći uticaj bi želeo da ima 26% ispitanika, a 3% da misli da već ima dovoljan uticaj.

13% ispitanika nije moglo da odgovori na ovo pitanje.

Grafikon 16. Na koji način biste želeli da ostvarite veći uticaj na rad predstavnika građana?

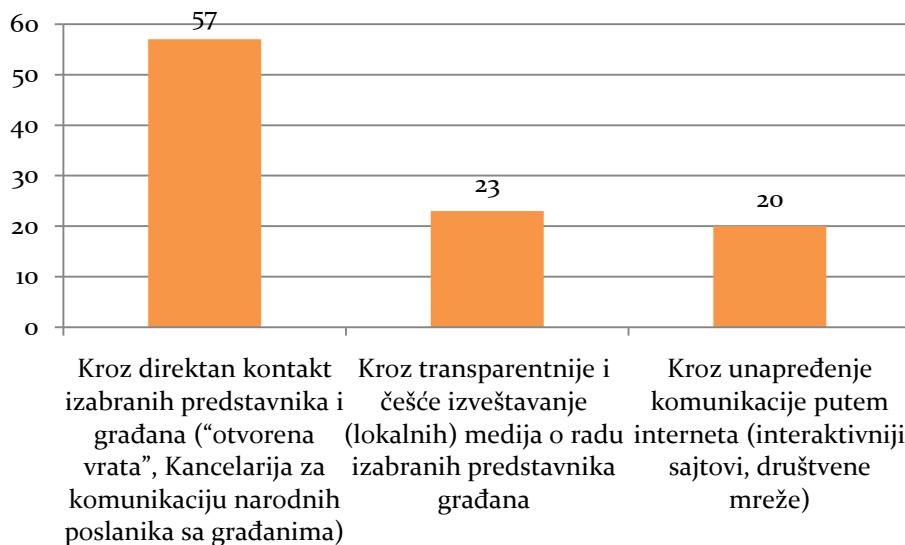

Među građanima koji su pokazali želju da kroz sopstveni angažman utiču na rad svojih izabranih predstavnika, najviše je onih koji žele da taj uticaj ostvare kroz direktan izbor narodnog poslanika i lični i neposredni kontakt sa izabranim predstavnicima vlasti (zbirno 44%), što je još jedan dokaz potrebe za promenom izbornog sistema i oduzimanja monopola izbora narodnih predstavnika iz ruku političkih partija.

Interesantno je da bi svaki peti građanin voleo da svoj uticaj poveća kroz lični angažman u politici (20%).

Podnošenje predloga zakona i zalaganjem da se oni usvoje rešenje je za 14% ispitanika, a za svakog devetog to je pisani podnesak/popunjavanje formulara na skupštinskom web sajtu.

Grafikon 17. Gde vidite prostor za poboljšanje komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika?, u %

Direktni kontakt (otvorena vrata, poslaničke kancelarije...) građani vide kao ključni način za poboljšanje komunikacije sa svojim izabranim predstavnicima. Za ovaj vid unapređenja komunikacije se zalaže natpolovična većina (57%) građana opštine Vrbas.

Sa druge strane, svaki četvrti ispitanik (23%) veruje da je transparentnije i češće izveštavanje medija o radu izabranih predstavnika ključ za poboljšanje komunikacije građana i njihovih predstavnika, a svaki peti navodi i unapređenje komunikacije putem interneta.

Kada je reč o stepenu zadovoljstva radom lokalne samouprave, građani Vrbasa u najvećoj meri pokazuju nezadovoljstvo prema radu svoje lokalne samouprave (40%).

Radom lokalne samouprave zadovoljno je 23% građana a 35% je ravnodušno. Nije moglo da se odredi 2% ispitanika prema ovom pitanju.

Grafikon 18. Koliko ste zadovoljni radom Vaše lokalne samouprave u celini?

